

[K. B. Andersen.]

åbningstalen i oktober, og de fleste ordførere gik ind på det. Jeg ved, at det ærede medlem er helt enig med mig i alt dette, men da nu myten er den, at det politiske er noget, vi har opdaget så sent, så synes jeg, det er rigtigt at sige, at helt fra første færd har forhandlingerne om den traktat, der nu engang kaldes økonomisk, haft et klart politisk perspektiv.

Den højtærede statsminister sagde, at det havde været en forholdsvis mat debat. Det er det svært at være uenig i, men det er, fordi det i det store og hele har været sådan, at der ikke har været peget på muligheder ud over de forhandlingsveje, som regeringen har peget på. Man kan vel også sige det sådan, at efter debatten er det slået fast, at målet er det brede og åbne europæiske samarbejde, og efter debatten at dømme er der et stort flertal i denne sal for at følge vejen eller de forskellige veje mod dette mål.

Per Federspiel: Begge de højtærede ministre mente at kunne konstatere en almindelig tilslutning til den politiske linje, regeringen havde lagt op til efter sammenbruddet i Bruxelles. Må jeg dertil sige, at mit parti stadig er enig i, at folketingsbeslutningen af august 1961 står ved magt, og at der på grundlag heraf forhandles videre, men vi tager nu som tidligere nøjagtigt de samme reservationer. Vi har aldrig ment, at det var rigtigt, og mener heller ikke i dag, at det er rigtigt, at den danske politik på det europæiske område kædes nøje sammen med England og gøres afhængig af, hvad den britiske regering foretager sig. Forholdet er det, at der ikke er nogen lighed i dette forhold.

Hvad angår den europæiske politik, den almindelige stræben mod europæisk enhed, vil det ikke gøre nogen forskel, vil det ikke være noget offer for hverken den ene eller den anden part, om Danmark indtræder for sig selv eller ikke indtræder i fællesskabet. Der er ikke længere, som i begyndelsen af 1950'erne, nogen egentlig politisk, eller man kan næsten sige politisk-strategisk deling i Europa. De politiske skel, der nu er draget, er af en anden karakter og berører ikke Danmarks stilling til fællesmarkedet.

Også på et andet punkt må vi fra vor side tage en reservation, medmindre jeg skal forstå den højtæredes udenrigsministers udtalelser i eftermiddag som påvirket af de foreløbig spinkle referater, vi har set, af den engelske lordseglbevarers udtalelser i underhuset i går. Jeg måtte forstå det således i formiddags, at man fra regeringens side afviste tanken om en associering med fællesmarkedet. Da den højtærede udenrigsminister i eftermiddag kom ind på spørgsmålet om associering, måtte jeg tillige forstå det således, at han afviste tanken om en isoleret dansk associering, men dog ikke helt ville afvise tanken om en associering. For vort vedkommende må det samme gælde her som for medlemskabet, men jeg vil anbefale, at dette spørgsmål om associering gøres til genstand for måske den største opmærksomhed inden for de sonderinger, som den høje regering vil foretage i den nærmeste tid.

Den højtærede udenrigsminister gjorde gældende, at en associering ville være uforenelig med EFTA-aftalerne. Det kommer nok an på, i hvilken grad en sådan associering kommer på tale; en om jeg så må sige meget fortyndet grad af associering, som ville imødekomme vort behov, skulle i og for sig ikke være i strid med EFTA-aftalerne, og i øvrigt er der så uendelig mange muligheder. Jeg vil henlede den højtærede ministers opmærksomhed på den ejendommelige situation, man i hvert fald ud fra nationalsøkonomiske teorier måtte anse for utænkelig, at man kan være medlem af en dobbelt toldunion. Noget sådant var foreslået gennemført og accepteret fra alle parter i tilfælde af, at Saar-området var blevet selvstændigt. Da ville man gennemføre en ordning, som teknisk kunne føre til en toldunion for Saar-området både med Tyskland og med Frankrig. Så der er i og for sig uanede muligheder. Men med denne reservation vil jeg gerne gentage, hvad jeg sagde ved afslutningen af mit første indlæg, at vi tager de to ministres redegørelser til efterretning. Det vil ikke sige, at vi har ændret de standpunkter, vi tidligere har indtaget.

Nu skal jeg naturligvis ikke blande mig i den højtærede statsministers polemik med det ærede medlem hr. Poul Møller. Jeg ved ikke, om det var en limpind eller